

Zarządzenie nr 70

Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 9 maja 2025 r. w sprawie organizacji praktyk zawodowych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1

Przedmiot zarządzenia

Przedmiotem niniejszego zarządzenia jest ustalenie zasad organizacji praktyk zawodowych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

§ 2

Przepisy ogólne

1. Praktyki zawodowe realizowane przez osoby studiujące, są integralną częścią programu studiów, realizowanego na poszczególnych kierunkach (specjalnościach), poziomach, profilach i formach studiów.
2. Pod pojęciem praktyki zawodowej rozumie się także praktyki zawodowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela.
3. Praktyki zawodowe, zwane dalej: „praktykami”, mogą mieć formę ciągłą (są to praktyki o charakterze specjalnościowym, indywidualne, odbywające się podczas roku akademickiego lub wakacji) lub formę śródroczną (są to praktyki o charakterze hospitacyjno-uczestniczącym odbywające się podczas roku akademickiego równoległe z zajęciami dydaktycznymi).
4. Rodzaj i czas trwania praktyki, obowiązkowej określa program studiów.
5. Podstawowym celem praktyki jest zrealizowanie efektów uczenia się wynikających z programu studiów, a ponadto:
 - 1) rozwijanie umiejętności wykorzystania wiedzy zdobytej na studiach;
 - 2) zapoznanie osoby studiującej ze specyfiką środowiska zawodowego;

- 3) zapoznanie osoby studiującej z funkcjonowaniem struktury organizacyjnej, zasadami organizacji pracy i podziału kompetencji, procedurami, procesem planowania pracy w miejscu odbywania praktyk;
- 4) kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej;
- 5) przygotowanie osoby studiującej do samodzielności i odpowiedzialności za powierzone mu zadania;
- 6) stworzenie dogodnych warunków do aktywizacji zawodowej osoby studiującej na rynku pracy;
- 7) zapoznanie osoby studiującej z zasadami funkcjonowania rynku pracy.

6. Miejsce odbywania praktyk:

1) praktyki ciągłe:

- a) osoby studiujące powinny we własnym zakresie poszukiwać instytucji, w której odbędą praktykę; samodzielność osoby studiującej pod tym względem należy uważać za istotny element realizacji jednego z podstawowych celów praktyki - rozpoczęcia samodzielnej aktywności zawodowej,
- b) poszukując miejsca odbywania praktyki, osoba studiująca może wziąć pod uwagę wykaz instytucji sporządzony przez opiekuna praktyk z ramienia Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, zwanego dalej: „opiekunem akademickim praktyk” oraz wykazy instytucji, z którymi Uniwersytet Śląski w Katowicach, zwany dalej: „Uniwersytetem”, zawarł stosowne umowy o współpracy (wykazy tych placówek znajdują się na stronie Uniwersytetu),
- c) opiekun akademicki praktyk służy osobie studiującej wsparciem w ustaleniu miejsca realizacji praktyki;

2) praktyki śródroczne:

- a) w przypadku praktyk śródrocznych nauczyciel akademicki realizujący moduł praktyki nawiązuje współpracę ze szkołą lub inną placówką systemu oświaty i bierze udział w praktykach, w charakterze hospitacyjno-uczestniczącym.

7. W przypadku praktyk śródrocznych, o których mowa w ust. 6 pkt 2 ich szczegółową organizację określa opis modułu ujęty w programie studiów. Do realizacji tych praktyk przepisy niniejszego zarządzenia stosuje się odpowiednio wyłącznie w zakresie nieuregulowanym w opisie modułu.
8. Osobom studiującym nie przysługują od Uniwersytetu żadne świadczenia finansowe z tytułu odbywania praktyki.
9. Osoby studiujące kierowane na praktyki są objęte ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków, na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach. Świadczenia określone w tej ustawie są finansowane ze środków budżetu państwa.
10. Osoby studiujące, mogą również odbywać praktyki nadobowiązkowe, o których mowa w § 10.

§ 3

Organizacja praktyk

1. Praktyki odbywane są na podstawie *porozumienia o organizacji praktyki zawodowej*, zwane dalej „porozumieniem”. Porozumienie jest zawierane między Uniwersytetem, a zakładem pracy, szkołą lub inną placówką systemu oświaty.
2. W Uniwersytecie obowiązują trzy rodzaje porozumień:
 - 1) *porozumienie o organizacji praktyki zawodowej osób studiujących w Uniwersytecie Śląskim*, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia;
 - 2) *porozumienie o organizacji praktyki zawodowej „ciągłej” osób studiujących w Uniwersytecie Śląskim*, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia;
 - 3) *porozumienie o organizacji praktyki zawodowej (nauczycielskiej śródrocznej) osób studiujących w Uniwersytecie Śląskim*, którego wzór stanowi załącznik nr 3 do niniejszego zarządzenia.
3. Do zawierania porozumień, o których mowa w ust. 1 upoważniony jest Prodziekan ds. studenckich i kształcenia lub osoby działające z jego upoważnienia.

4. Praktyki mogą odbywać się w jednostkach organizacyjnych Uniwersytetu wyłącznie na podstawie *skierowania na praktykę*, o którym mowa w § 7 ust. 1.
5. W związku z obowiązkami wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich zakład pracy, szkoła lub inna placówka systemu oświaty, mogą przed rozpoczęciem praktyki, wymagać od osób studiujących przedłożenia informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego albo innych dokumentów niezbędnych do realizacji praktyki.
6. Uniwersytet nie zwraca osobom studiującym kosztów uzyskania zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego.

§ 4

Nadzór nad praktykami

1. Nadzór nad realizacją praktyk na wydziale sprawuje Prodziekan ds. studenckich i kształcenia.
2. Prodziekan ds. studenckich i kształcenia współpracuje z dyrektorami kierunków w zakresie kierowania i koordynowania na wydziale przebiegiem praktyk.
3. Prodziekan ds. studenckich i kształcenia powołuje i odwołuje opiekunów praktyk z ramienia Uniwersytetu. Opiekunem praktyk może być nauczyciel akademicki zatrudniony w grupie pracowników dydaktycznych lub badawczo-dydaktycznych.
4. Opiekunem praktyk w miejscu odbywania praktyk może być przedstawiciel zakładu pracy, szkoły lub innej placówki systemu oświaty wyznaczony przez daną instytucję.
5. W przypadku praktyk przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela opiekunem praktyk osoby studiującej z ramienia szkoły lub innej placówki systemu oświaty może być jedynie nauczyciel mianowany lub dyplomowany.

§ 5

Obowiązki opiekuna akademickiego praktyk

1. Opiekun akademicki praktyki, zobowiązany jest do:
 - 1) współpracy z dyrektorami kierunków w zakresie organizacji praktyk na wydziale;
 - 2) opracowania wykazu instytucji, w których osoby studiujące mogą realizować praktyki;
 - 3) wsparcia osoby studiującej w poszukiwaniu miejsca odbywania praktyki;
 - 4) poinformowanie o obowiązku dostarczenia do danej instytucji zaświadczenia o niekaralności przed rozpoczęciem praktyki – o ile dotyczy;
 - 5) sporządzania porozumień, wg wzorów stanowiących załączniki nr 1 albo 2 albo 3 do niniejszego zarządzenia;
 - 6) wydawania osobie studiującej *skierowania na praktykę*, wg wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do niniejszego zarządzenia, z zastrzeżeniem § 7 ust. 2.
 - 7) zapoznania osoby studiującej z programem praktyki, przynajmniej na miesiąc przed jej rozpoczęciem, ze wskazaniem rodzaju praktyki, terminu jej rozpoczęcia i czasu trwania;
 - 8) odbierania od osób studiujących *oświadczenia o zapoznaniu się z zasadami organizacji praktyki i przestrzeganiu przepisów*, wg wzoru stanowiącego załącznik nr 5 do niniejszego zarządzenia, z zastrzeżeniem § 7 ust. 3.
 - 9) zapewnienia zgodności przebiegu i liczby godzin dydaktycznych praktyki z jej programem;
 - 10) rozstrzygania wspólnie z kierownictwem zakładu pracy, szkoły lub innej placówki systemu oświaty, w której osoba studiująca odbywa praktykę spraw związanych z przebiegiem praktyki;
 - 11) udzielania pomocy i porad osobom studiującym w zakresie praktyki;
 - 12) kontrolowania przebiegu praktyk zgodnie z ustalonym programem, czuwania nad zapewnieniem warunków niezbędnych do jej prowadzenia,

- stosownie do ustaleń porozumienia zawartego pomiędzy Uniwersytetem, a zakładem pracy, szkołą lub inną placówką systemu oświaty;
- 13) nadzorowania i monitorowania realizacji celów i efektów założonych dla praktyk w tym weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się;
- 14) gromadzenia, przechowywania i archiwizacji dokumentacji przebiegu praktyk.
2. Opiekun akademicki praktyki ciągłej przedkłada Prodziekanowi ds. studenckich i kształcenia sprawozdanie z praktyki wraz z oceną jej przebiegu zaakceptowane przez dyrektora kierunku. Złożenie sprawozdania jest podstawą do wypłaty wynagrodzenia dla opiekuna akademickiego praktyki.

§ 6

Zasady sporządzania regulaminów praktyk na wydziałach

1. Regulamin praktyk ze względu na specyfikę studiów może być sporządzony odrębnie dla kierunku (specjalności) lub profilu studiów (ogólnoakademicki lub praktyczny).
2. Regulamin odbywania praktyk ustala, w trybie § 5 ust. 2 Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, dyrektor kierunku, po zasięgnięciu opinii właściwej rady dydaktycznej i właściwego organu samorządu studenckiego.
3. Za przygotowanie regulaminu praktyki psychologiczno-pedagogicznej w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu na kierunkach, które przystąpiły do realizacji kształcenia nauczycielskiego na poziomie ogólnouniwersyteckim, odpowiada osoba sprawująca funkcję Dyrektora Kolegium Dydaktyki Ogólnouniwersyteckiej po zapoznaniu się z opinią Zespołu ds. kształcenia nauczycieli w Uniwersytecie i samorządu studenckiego.
4. Regulamin odbywania praktyk określa zasady odbywania praktyki i powinien w szczególności zawierać:
 - 1) ramowy program praktyk zawierający opis zagadnień;
 - 2) wymiar praktyki (liczba tygodni godzin);

- 3) formę praktyki (ciągła, śródroczna);
 - 4) kryteria wyboru miejsca odbywania praktyki;
 - 5) obowiązki osoby studiującej przebywającej na praktyce;
 - 6) szczegółowe obowiązki opiekuna akademickiego praktyki, wychodzące ponad zakres obowiązków, o których mowa w § 5 niniejszego zarządzenia;
 - 7) warunki zaliczenia praktyki przez osobę studiującą i kryteria oceny – po weryfikacji osiągniętych efektów;
 - 8) warunki zwolnienia w całości lub części z obowiązku odbycia praktyki;
 - 9) dostosowane wzory dokumentacji przebiegu praktyki (w formie załączników);
 - 10) inne dodatkowe dokumenty poświadczające realizację praktyki.
5. Przy tworzeniu zasad odbywania praktyk przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela należy uwzględniać obowiązujący standard kształcenia nauczycieli.

§ 7

Skierowanie na praktykę

1. Prodziekan ds. studenckich i kształcenia albo opiekun akademicki praktyki, kieruje osobę studiującą na odbywanie praktyki. Wzór *skierowania na praktykę* określa załącznik nr 4 do niniejszego zarządzenia, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Osoby studiujące kierowane na praktyki śródroczne są skierowane wyłącznie na podstawie samego porozumienia wg wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do niniejszego zarządzenia. Wówczas w treści porozumienia osoba studiująca musi być wskazana z imienia i nazwiska. W przypadku kierowania do tej samej szkoły więcej niż jednej osoby studiującej, do porozumienia załącza się imienną listę tych osób. Lista ta stanowi integralną część porozumienia.
3. Osoba studiująca kierowana na praktykę zgodnie z ust. 2 nie przedkłada również opiekunowi akademickiemu praktyki załącznika nr 5 oraz 6 do niniejszego zarządzenia.

4. Praktyki przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela mogą być realizowane w szkołach lub innych placówkach systemu oświaty, o których mowa w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
5. Opiekun akademicki praktyki może zezwolić osobie studiującej na odbycie praktyki w terminie innym niż przewidziany w planie studiów, niekolidującym z zajęciami wynikającymi z planu studiów.
6. Odbywanie praktyki nie zwalnia osoby studiującej z obowiązku zaliczania zajęć dydaktycznych objętych planem studiów ani też nie jest podstawą do usprawiedliwienia nieobecności na tych zajęciach.

§ 8

Warunki zaliczenia praktyki

1. Osoba studiująca powinna osiągnąć wszystkie zakładane efekty uczenia się określone dla praktyki w programie studiów.
2. Za praktykę będącą częścią programu studiów przypisuje się określoną w tym programie liczbę punktów ECTS.
3. Dokumentem potwierdzającym odbycie praktyki jest *raport z przebiegu praktyki zawodowej*, z zastrzeżeniem § 7 ust. 3. Wzór *raportu* stanowi załącznik nr 6 do niniejszego zarządzenia.
4. Opiekun akademicki praktyki może zaliczyć praktykę na podstawie potwierdzonej, zgodnej z profilem studiów, pracy zawodowej, wolontariatu, udziału w obozie naukowo-badawczym lub w innym przypadku, jeżeli stwierdzi, że zostały osiągnięte wymagane efekty uczenia się. W celu zaliczenia praktyki, osoba studiująca składa do właściwego opiekuna akademickiego praktyki, *wniosek* wg wzoru stanowiącego załącznik nr 7 do niniejszego do zarządzenia.
5. W przypadku realizacji przez osobę studiującą praktyki za granicą, zaliczenia praktyki dokonuje dziekan na podstawie zrealizowanego i uprzednio zatwierdzonego

porozumienia o programie praktyki – nie dotyczy praktyki przygotowującej do zawodu nauczyciela.

§ 9

Zasady wynagradzania opiekunów akademickich praktyk

1. Opiekunom akademickim praktyk ciągłych przysługuje wynagrodzenie na zasadach określonych w Regulaminie wynagradzania. Natomiast w przypadku praktyk zawodowych śródrocznych, opiekunowi akademickiemu praktyk godziny praktyki zalicza się do rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych na zasadach określonych odrębnie.
2. Wniosek o wypłatę wynagrodzenia za sprawowanie opieki nad praktykami ciągłymi powinien być przekazany przez opiekuna akademickiego do Działu Płac za pośrednictwem Działu Kształcenia, niezwłocznie po zakończeniu odbywania praktyk przez osoby studiujące.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2 załącza się sprawozdanie, o którym mowa w § 5 ust. 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 10

Praktyki nadobowiązkowe

1. Poza praktykami wynikającymi z programu studiów, dopuszcza się możliwość organizowania dla osób studiujących praktyki nadobowiązkowe (będące dodatkową aktywnością osoby studiującej), które mogą być realizowane na koszt własny osoby studiującej lub poprzez udział osoby studiującej w programie finansowanym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z innych krajowych i zagranicznych środków finansowych.
2. Realizacja praktyk nadobowiązkowych finansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej lub z innych krajowych i zagranicznych środków finansowych, prowadzona jest zgodnie z przepisami określonymi w odrębnych regulaminach.

3. Praktyki nadobowiązkowe odbywane na własny koszt, realizowane są indywidualnie przez osobę studiującą, bez ingerencji Uniwersytetu. Osoba studiująca i pracodawca ustalają zakres zadań praktykanta, wymiar czasowy praktyk, rodzaj umowy oraz ewentualne kwestie finansowe.
4. Praktykom nadobowiązkowym nie przypisuje się punktów ECTS w programie studiów.
5. Odbycie praktyk nadobowiązkowych może zostać określone w suplemencie do dyplomu na wniosek osoby studiującej. Do wniosku, osoba studiująca dołącza stosowny dokument o odbyciu praktyki nadobowiązkowej.
6. Uniwersytet nie ponosi odpowiedzialności za szkody wyrządzone podczas odbywania przez osoby studiujące praktyk nadobowiązkowych.

§ 11

Odpowiednie stosowanie przepisów niniejszego zarządzenia

1. Przepisy niniejszego zarządzenia stosuje się odpowiednio do Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych oraz Kolegium Dydaktyki Ogólnouniwersyteckiej.
2. Uprawnienia Prodziekana ds. studenckich i kształcenia wynikające z niniejszego zarządzenia przysługują:
 - 1) Dyrektorowi i Zastępcy Dyrektora Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych;
 - 2) Dyrektorowi i Zastępcy Dyrektora Kolegium Dydaktyki Ogólnouniwersyteckiej.

§ 12

Przepisy końcowe

1. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

2. Traci moc zarządzenie nr 92 z dnia 22 czerwca 2020 r. Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie określenia wytycznych dotyczących organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach praktyk zawodowych studenta, z późn. zm., z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Porozumienia oraz skierowania na praktykę zawodową zawarte przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia, pozostają w mocy i obowiązują do końca okresu, na który zostały zawarte. Do porozumień, o których mowa w zdaniu poprzedzającym stosuje się przepisy dotychczasowego zarządzenia nr 92 z dnia 22 czerwca 2020 r. Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie określenia wytycznych dotyczących organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach praktyk zawodowych studenta, z późn. zm.

REKTOR

prof. dr hab. Ryszard Koziółek